

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a :
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate ann 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contien
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl v. a.

Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Terenulu activitãtii pastorale in genere.

Terenulu vietii si activitãtii pastorale, agrulu santu alu Domnului, in carele este chiamatu preotulu se representeze, si activeze intre-it'a missiune a Mantuitorului Christos pre pamentu este comun'a bisericésca, cá atare si poporulu credintiosu in tóte formele vietii si desvoltãrii lui.

Acést'a resulta din natur'a institutiunii preotiesci cá atare, si in specialu din convingerea bisericeii, referitória la scopulu venirii Mantuitorului Christos pre pamentu, esprimata prin cuvintele: induse in simbolulu credintiei: „Carele pentru noi ómenii si pentru a nóstra mantuire s'a pogorit din Ceriuri“ etc.

Activitatea preotului se va estinde deci in doue directiuni, si anume:

I. asupra parochiei, cá corporatiune morala, si respective cá elementu socialu alu bisericeii Domnului, si

II. asupra vietii si desvoltãrii poporului, carele constituiesce parochi'a, comun'a bisericésca.

Vrednici'a plugariului si a ori carui lucratoriu se judeca cu cumpêna drépta numai dupa rezultatele, pre cari le póte obtiené prin lucrulu mintii, inimii si manilor sale. Cumpênitulu cu acésta cumpêna numai acelu plugariu trece in faci'a lumii de unu vrednicu lucratoriu, ale carui holde sunt bine lucrate, si a carui casa si economia sunt bine ingrijite si bine chivernisite.

Unu plugariu, unu semênatoriu este preotulu dupa doctrin'a evangheliei, pentru ca Domnulu asemenéza cu sementi'a semênatoriuului cuventulu si invetiaturile sale. Astfelu vrednici'a preotului se judeca, si se póte judecá cu cumpêna drépta:

a) dupa starea si puterea, pre carea o esercéza parochi'a cá atare prin asiedimintele de cultura, prin biserica si scóla asupra

credintii religiose si asupra vietii si desvoltãrii poporului pre tóte terenele, si
b) dupa starea si capacitatea de desvoltare a poporului, dupa cum adeca se vede, si se cunoşce esistinti'a si lucrarea credintii religiose in vieti'a si desvoltarea poporului.

In ce facia ni-se infacisiéza comun'a bisericésca cu asiedimintele ei de cultura: biserica si scóla, — si in ce stare ni-se infacisiéza poporulu: in aceeaşi facia ni-se infacisiéza si vrednici'a preotului si a celorlalti functionari bisericesci din parochia, si in genere a corporatiunilor bisericesci.

Streinulu, carele intra in comuna, precum si superioritatea bisericésca, carea cercetéza comun'a prin organele ei, intrand in comuna, judeca asupra vredniciei preotului dupa ceea ce vede si afla aici. Ochiulu streinului si alu superioritãtii bisericesci atunci, când judeca asupra vietii si activitãtii preotului si a organelor bisericesci-scolarie din parochia este indreptatu in doue directiuni, si anume:

a) asupra exteriorului, pre carele lu-infacisiéza biserica si scóla precum si asupra modului, in carele i-se infacisiéza poporulu in exteriorulu seu, si anume: in imbracaminte, in tienut'a lui esterna, in cas'a si in economi'a lui si in contactulu lui cu cealalta lume; si

b) asupra influintiei si puterii spirituale-morale, pre carea o esercéza biserica si scóla asupra stãrii si desvoltãrii poporului, si in specialu asupra sentiului seu de pietate crestinésca facia de biserica si facia de scóla, si asupra modului, cum si-ingrijesce poporulu afacerile sale.

Ingrijirea preotului facia de biserica si afacerile bisericesci se reasuma intru:

a) a asigurá, intarí si ridicá prestigiulu si puterea bisericeii cá institutiune divina, si cá asiedimentu de cultura crestinésca si nationala.

b) intru a conlucrá si staruí, cá biserica se se

representeze si activeze in modu veditu ingrijirea neveduta a lui Ddieu: intru sustienerea, ajutorarea si conducerea poporului credintiosu pre tôte terenele vietii si desvoltării lui.

La asigurarea, intarirea, si ridicarea prestigiului si puterii bisericii cá institutiune divina si asiementu de cultura lucréza cu succesu preotulu, daca satisface urmatórelor conditiuni si anume:

1. daca ingrijesce, cá edificiulu bisericei se fia sustienutu in deplina curatienia, precum se cuvine acést'a casei, menite de „locasiu alu lui Ddieu;“

2) daca ingrijesce, cá averea bisericesca, denariulu Domnului, se fia bine ingrijita, inmultita si intrebuintata, numai spre scopulu, pentru carea este menita, si anume pentru sustienerea bisericei, pentru dotarea functionarilor ei si pentru scopuri de cultura si umanitate;

3. daca ingrijesce, cá biserice'a se fia provediuta cu vasele santite si ornamentele trebuinióse;

4. daca ingrijesce, cá corporatiunile din parochia: sinodulu, comitetulu, epitropi'a si oficiulu parochialu se functioneze regulatu, si cu deosebire se seversiesca tôte lucrările de trainicia, possibile dupa timpulu si dupa imprejurările, in cari se gasesce poporulu;

5. daca tiene regulatu servitulu dumnediescu, si daca in acestu servitiu se semte si observéza pietatea, carea o receru santele asiementinte ale Domnului.

6. daca prin predici si invetiaturi corespundietorie i-succede se faca din amvonu o adeverata scola practica a vietii poporului, si in fine

7. daca totu ceea ce invétia preotulu afirma, si intaresce prin propri'a s'a viétia privata si publica.

La conducerea poporului pre tôte terenele pentru o viétia in spiritu crestinescu conclucra preotulu, — daca staruiesce, lucréza, si influintiéza cu cuvéntulu si cu fapt'a in modu nentruptu cá credintiosii atát pre terenulu vietii lor private, cât si pre terenulu vietii publice se fia condusi, si se activeze vointi'a lui Ddieu.

Augustin Hamsca.

Discursulu

pronunsiatu de Maiestatea S'a, Regele Romaniei cu ocasiunea siedintiei solemne a academieii romane de sciintie tienute la 1/13 Aprile a. c.

„Privescu cá o coincidentia fericita cá tocmai in anulu suirei mele pe tronulu Romaniei s'a pusu temeli'a Academieii nóstre, care serbéza astfeliu alu 25-lea anu alu constituirei sale impreuna cu acela alu domniei mele. Cu viue multiumire i-mi aducu aminte de diu'a când am venitu pentru antai'a data in mijloculu societátiei literare, cunoscéandu inca putienn limb'a romana si când betranulu Heliade, salutându-me cu urári calduróse, esprima nadejdea cá me voiu ingriji de hran'a sufletésca a Romaniloru.

Tot in acelasi anu la solemnitatea inaugurării presidiata de d. Stefan Golescu, ministrulu i-si sférsiea cuvéntarea s'a asigurand cá Natiunea intréga si eu in deosebi, vom urmári cu inim'a si cu mintea lucrările domniilor-vóstre. Aprópe unu patraru de secolu a trecutu de atunci si, in acestu lungu sir de ani, am avut neincetatu celu mai viu interesu pentru ténér'a societate academica, care, sub ochii nostri, a crescutu, s'a desvoltatu si a ajunsu a fi o institutiune de cultura, avénd inriuririle cele mai binefacetóre asupra limbei si literaturei nóstre. Fericita erá cugetarea dlui N. Kretiulescu si hotarirea repausatului C. A. Rosetti, care ceruse, sunt tocmai 25 ani, convocarea grabnica a unei societáti literare, avénd mai antaiu de tôte scopulu de a se ocupá de limb'a si literatur'a ei.

Cu dreptu cuvéntu dicea acestu mare patriotu fiind ministru alu instructiunei publice, in referatulu seu, cá prin schimbarea literiloru vechi, fara pregatire destula si prin transformarea repede a sistemulu nostru politicu, s'a adusu in limb'a romana o mare perturbatie, care, nepunendu-i-se capatu la timpulu, ar putea chiar se aiba rele influentie asupra insusi spiritulu nationalu. Din nenorocire acésta téma a pututu fi inlaturata prin silintiele societáti literare, cu tôte cá, la inceputu, piedicile erau mari si luptele destulu de ardietóre, mai alesu din caus'a neintielegerei ivite asupra stabilirei ortografiei, neintielegere provocata prin diferitele vederi intre sustiitorii etimologismulu. Lupt'a acést'a, a cárei fase ar trebui descrisa de o pana cá aceea a presiedintelu actualu alu Academieii, d. Ion Ghic'a, a respanditu inse lumin'a, si in sfarsitu s'a stabilitu o invoiala care a dat róde bune; dovada vedita suntu publicatiile Academieii de la 1881 pana astadi. Resultatele dobendite in unu patrariu de veacu potu dar fi privite cu viue multiumire. Frumós'a limba romana, in alu carei geniu m'am silitu a patrunde si pe care am imbratiasiat'o cu atát'a caldura si dragoste s'a intaritu pe temelie trainica si a reinviatu in vechi'a s'a stralucire; in sa, cu tôte perturbatiile, dèns'a n'ar fi pututu nici o data se fie primejduita avéndu radacini prea adenci si unu reazemu prea puternicu in càrtile bisericesci, in cronici si in poesi'a populara.

Literatur'a bisericesca, cu tôte inriuririle slavone si grecesci, este unu isvoru bogatu alu limbei vechi, pastrandu unitatea in scriere si vorbire, si a fost astfeliu adeverat'a legatura intré toti Romanii din diferitele tieri.

Cetirea acestoru càrti vechi, cari inaltia sufletulu si cari sunt o mangaiare in ceasulu de suferintia, deschide scrietoriloru nostri unu câmpu intinsu si arata ca limb'a stramosiésca este limb'a nóstra clasica, avendu pentru poporu unu sunetu asia de atragatoru. Cronicarii nostri ne graiescu in acésta frumós'a limba trecutulu si zugravescu intr'unu modu cumpatatu in sa in colóre asia de viue furtunele si

luptele crâncene infruntate de Romani, încât fie-care trebuie se fie cuprinsu de mirare cum neamulu romanescu a pututu se biruiesca atâtea greutăți si se stapanesca atâtea primejdii, cari 'lu aduceau adesea la marginea prapastiei, fara a fi fost inghititu de valurile ingrozitoare ale vremurilor turburate si intuncose de pe atunci.

D. M. Kogalniceanu, in patriotic'a s'a precuventare a Letopisietiloru scrisa cu maestrie, dice cu dreptu cuventu: „....Provedinti'a luà de mana pe Natiunea nòstra cá pe o fica iubita intre ficele cele mai iubite, o scòse din tóte pericolele si o renaltia mai tenera si mai sdravana decât fusese inaintea órei peirei“.

„Poesi'a populara resfrânge intr'unu chipu minunatu aceste vremuri grele ale unui trecutu plinu de nesiguranție si de dureri. Pe când munc'a intelectuala, dorinti'a si trebuinti'a de a invetià si de a-si ascuti mintea s'au desteptatu si au luat o desvoltare insemnata cu viati a politica, poesi'a erà de veacuri adencu sadita in inim'a Romanului, si ori-ce poporu s'ar putea fàli cu cugetàrile — unele marie, altele dragalasie si atragetóre — adunate in acèsta comóra bogata a limbei nòstre. Simtiemèntele inalte, spiritiulu rezboinicu, durerea si nadejdea, tânguirea si mângàierea, cari resulla in acestu frunziu poeticu, sunt tocmai oglind'a unui trecutu plinu de barbatie de incercare si de necazuri, unu invetiamentu puternicu pentru generatiile presinte si viitoare. Mandru póte fi dar poporulu romanu de geniulu seu poeticu, pe aripele carui'a s'a ridicatu la o inaltime care l'a feritu de inriuriri streine si nepriinciose, ocrotindu chiar credinti'a si nationalitatea s'a. Poesi'a a devenitu astfelu cea dantau temelie a limbei, unu adeveratu tesauru alu istoriei, unu isvoru nesecatu alu literaturii romane.

„Povestile si legendele, cântecele si doinele remase de veacuri ascunse in vaile selbatice ale Carpatiloru sau raticindu prin campiile roditóre ale Dunarici, trebuie se resune adese-ori in Academie spre a se insufeti lucràrile sale; ele trebuie se stralucesca de-apururea cá o podóba a neamului romanescu si ne vor aminti si pe iubitul nostru Vasile Alexandri, care, trecendu intr'o viatia mai fericita, a lasatu unu golu asia de simtitoriu in mijloculu nostru, alu carui nume insa va remané nestersu in inimele tuturoru.

„Nu se póte dar tagadui cá literatur'a bisericésca, cronicarii si poesi'a populara coprindu unu materialu pretiosu si cá au avutu o influentia din cele mai fericite asupra limbei romane. de care cunoscutulu geografu „Hoffmann“ dice, in oper'a s'a dela 1840, „cà este atât de bogata, încât, daca s'ar cultivá, ar meritá se fie limb'a a tot geniului uman“.

Academi'a, primindu, la intemeierea s'a, cá unu sfântu depositu, paz'a, ingrijirea si desvoltarea lim-

bei, trebuie se fie mândra de acèsta insarcinare care este si vrednica de o asia inalta adunare literara.

„Etymologicum magnum Romaniae, ce am propusu sunt siapte ani, se fie alcatuitu si a carui incheiare speru inca a o vedea, va aretá lunei invetiate ce comóre insemnate de cuvinte felurite si de cugetàri inalte si frumóse sunt ascunse in limb'a si literatur'a nòstra. Acèsta opera, odata sfàrsita, va remané unu monument neperitoriu.

„Urezu din tot sufletulu cá Academi'a se stralucesca totdeun'a prin lucràrile sale, se incalzesca tóte inimile romanesci si cá usile sale se fie deschise pentru intalniri pacinice si lupte sciintifice, unu terenu pe care toti Romanii se póta intinde o mana fratiésca.

„Renumele Academiei nòstre, inca tenera, desi serbéza nunt'a s'a de argintu, trebuie se aibe unu resunetu departe peste hotarele Tierii, spre a atrage in Capital'a Romaniei pe barbatii insemnati cari se se incredintieze cá vechile principate dunarene s'au transformata in unu centru de civilizatie de propasire si au devenitu prin viteji'a armatei — ce a uimitu lumea prin avèntulu seu si tari'a s'a — unu Statu puternicu si neatèrnatu, stabilitu pe temeliu asia de tari încât nici o sguduire nu-lu póte sdrunciná.

„Sunt adencu convinsu cá iubitul meu Nepotu, mostenitorulu Corónei, care face deja parte din Academie, cá membru onorariu, va sti, in diu'a când va fi chematu de Pronie a implini inalt'a s'a misiune, se mentiena traditiunile nòstre si se dea tot sprijinulu seu pentru prosperarea acestui insemnatu asiezamènt de cultura alu Patriei nòstre.“

Scrietorii bisericesci orientali de rangulu prim din restimpulu de decadentia alu literaturii bisericesci.

(Continuare si fine.)

2. Alu doilea reprezentantu de frunte alu literaturii bisericesci din restimpulu acest'a este patriarchulu Ierusalimului Sofronie. S'a nascutu cam pe la an. 560 in Damasc. A fost mai întâi retoru, ér dupa aceea a devenitu monachu in Alexandri'a. A facutu multe cãletorii de pietate prin orientu si occidentu, ér la anu 630 'l aflam in Alexandri'a opunèndu-se cu resolutiune politiceii unionistice a imperatului Eracliu (611—641.), carele la indemnulu unoru episcopi, erà aplicatu de a face concessiuni, si de a castigá si impacá prin aceste pre monofisiti. Opositiunea lui fatia cu a c è s t ' a politica de impacare, ce a dusu la retacirea monoteletica, a luat unu caracteru mai pronuntiatu dela an. 634, când a devenitu elu patriarchulu Ierusalimului. Cu acèst'a ocaziune prin o epistola enciclica séu sinodala, adresata catra tóte bisericile crestine, a dat signalu la combaterea universalu a Monoteletismului. Dar cucerirea Ierusalimului prin Saraceni, la anu 637, 'l face imposibilu pentru continuarea luptei. In alu 4-lea

anu alu patriarchiei sale, verosimilu la finea anului 637, celu multu la inceputulu anului 638 móre, lasându-ne mai multe scrieri, din cari se vede, că elu a fost unu barbatu erudit, genialu, speculativu si predicatoriu zelosu.

Epistol'a s'a sinodala séu enciclica, indreptata in contra monoteletismului, a fost apretiată si multu laudata in sinodulu alu 6-lea ecumenicu, la an. 680. Afara de acésti'a ni-a mai remasu dela el: 7 cuvântari de cuprinsu dogmaticu; 2 cărți asupra martirilor Cir si Ioan, a caroru morminte se afla in Alexandri'a, precum si asupra minunilor facute la aceste morminte; o esplicare a s. liturgii; imne bisericesci, intre cari si triodice pentru patrudiece (quadagesima); rugaciuni, si o manuducere pentru spiritual, care l povatuesce cum se administreze misteriu pocăintii.

3. Maxim confesorulu a fost cam cu 20 de ani mai teneru, decât Sofronie. Elu s'a nascutu cam pe la an. 580, din părinti de frunte din Constantinopolea. Dupa ce a primitu o crescere bine ingrijita, că barbatu cu o cultura inalta teologica si filosofica, multu timpu a fost secretariulu imperatului Eracliu. In etate cam de 50 de ani s'a retrasu disgustatu de politic'a monoteletica a imperatului si din predilectiune catra viéti'a contemplativa, la an. 630, in manastirea Crisopolea, din apropierea Constantinoplei, unde in curënd a fost inaltiatu la demnitatea de egumenu. Dar nici aici n'a petrecutu multu timpu, căci si mai multu disgustatu, a trecut la Afric'a, unde ér forte puternicu zelulu pentru conservarea puritatii doctrineloru ortodoxe, cari au remasu in partile aceste neatinsse de diferitele retaciri ale orientului. Aici a convenitu si cu expatriarchulu monoteleticu alu Constantinopoli, cu Pir (Pyrrhus), cu carele a disputatu in publicu, si pre carele l-a incredintiatu despre retacirea sa. De aici amëndoi au trecut la Rom'a. Pre când Maxim remanëndu tare si neclatitu in drépt'a sa credintia a afluotu sotiu demnu, mai întâi in episcopulu romanu Teodor, ér mai târdiu in sucesorulu acestui'a, in Martin; pe atunci Pir parasind ortodoxia, s'a re'torsu la Constantinopolea, unde imbratisându de nou Monoteletismulu, s'a suit érasu pre scaunulu patriarchialu alu Constantinoplei. La anulu 639 condemnând Martinu, in contielegere cu Maxim, doctrin'a monoteletica, in primul sinodu tienutu in lateran, si transpunënd actele acestui sinodu imperatului Constant al II-lea (642—668), că in acest mod se-i notifice decisiunea sinodului; ambii aperiatori ai ortodoxiei au fost adusi că captivi cu puterea la Constantinopolea; si dupa ce partid'a dominantă a Monoteletiloru i-a depusu pre amëndoi, i-a si exilat. Martin a fost destieratu la Cherson, unde a muritu de maltratarile si fómee suferita, siese luni dupa exilarea sa, in an. 655. Maxim a fost destieratu mai întâi la Traci'a, ér de aici dupa câtiva ani pet-

recuti a fost de nou escortatu la Constantinopolea. Si dupa ce nici amenintiarile, nici promisiunile, nici rugamintele, nici inchisórea, nici fómee nu l-a pututu abate dela ortodoxi'a sa, la porunc'a imperatului a fost pedepsitu cu biciuire, cu taierea si perderea limbei si a unei mâni, si astfel mutilat (schingiutu) a fost trimisu in exilu, la Colchisu, unde a muritu, scurtu timpu dupa ce a sositu acolo, in etate de 82 de ani, la an. 662.

Érá o raritate estraordinara pe timpulu acel'a unu caracteru atât de classic-bisericescu, cum a fost a lui Maxim. Prin atitudinea sa resolută s'a facutu demnu de fi a pus intr'unu rëndu cu Anastasie celu mare, Vasilie celu mare si cu Crisostom. — Dar si cá scrietoriu bisericescu ocupa unu locu onorificu intre parintii orientali. Scrierile lui sunt de mare valóre literara, si se bucura de autoritate rara. Ele umplu 2 tomuri din editiunea lui Migne.

Maxim confesorulu ni-a lasatu unu numeru considerabilu de scrieri polemice si dogmatice. Cele polemice sunt indreptate in contra Monofisitismului si Monoteletismului. In 200 de capete, de cuprinsu dogmaticu, tractéza telogia si economia divina, adeca despre Ddieu, despre Fiulu lui Ddieu si despre intruparea acestei persoane ddieesci si rescumperarea neamului omenescu. 300 de capete de cuprinsu moralu; ér 500 de diferitu cuprinsu. La aceste mai vinu inca: cartea lui despre sufletu; dialogulu seu despre viéti'a ascetica, si esplicarea s. liturgii, intitulata: *μυσταγωγία*. Elu a esplicatu si locurile mai grele din scrierile lui Dionisie Areopagitulu si Grigorie Teologulu. Mai slab a fost că esegetu. A comentatu in modu alegoricu cântarea cântariloru si alte locuri mai insemnate din T. V. In urma dela elu au mai remasu 45 de epistole si 3 imne.

4. Anastasie Sinaitulu, — numitu si „Moise celu nou“ pentru că in visiune a vorbitu cu Ddieu că óre când Moise, — a inffloritu intre anii 640—700. A fost ieromonachu si egumenu in manastirea de pe muntele Sinai; de unde apoi si conumele de „Sinaitulu.“ Anulu nascerii si alu mortii sale nu se póte precisá mai de aprópe; dar că a vietuitu in secl. alu 7-lea, dovedescu din destulu mărturiile contimpureniloru sei, si urmele ce le aflám la acesti'a relativu la viéti'a si activitatea lui. Dela muntele Sinai a intreprinsu caletorii prin Siri'a, Palestin'a si Egiptu, cu scopulu de a combate si a se luptá in partile acele in contra ereticiloru monofisiti si monoteleti. Adese ori se confunda de catra unii teologi mai noi cu Anastasie, patriarchulu Antiochiei, afirmându acesti'a despre elu, că a fost patriarchu in Antiochi'a; si din contra érasu din retacire ascriënd opurile patriarchului Anastasie acestui Anastasie.

Scrierile, ce ni-au remasu dela elu, sunt urmatóriele: O polemica in contra Monofisitiloru a chefalii (asia se numiau monofisiti cei mai rigurosi din Egiptu), intitulata: *Ὁδηγός* (Viae dux), calauz;

154 de întrebări și răspunsuri teologice și esegetice; explicări alegorice la cele 6 dile ale facerii (hexaemeron). Afara de aceste a mai făcut o colecțiune însemnata din scrierile lui Arie, Eunomie și a altor Ariani, adunând și locurile opuse patristice. A mai compus unu tractat scurtu despre erezuri și sinódele ecumenice, încheiând cu celu trulan. In urma mai avem dela elu 6 cuvântari; o espunere scurta a credintiei, și unu tractatu scurtu, in carele resólva întrebarea: de ce postim mercuri'a și vineri'a?

Scrierile lui Anastasie Sinaitulu se numera la cele mai bune lucrări din restimpulu acest'a.

Dr. Tr. Puticiu.

O noua carte didactica.

Nu de multu a aparutu o carte didactica importanta, anume: „Crestomati'a Romana“ de prof. I. Manliu; partea I. Prosa; Bucuresti tip. Carolu Göbl, VIII. 320 pag., octavu. Oplu cuprinde in sine modele literare din autorii mai însemnati ai seclului XIX., și e meritul a satisface duoru necesități: un'a a Stilisticeii și Retoriceii și alt'a a Istoriei literaturii. Nu avem nimicu in contr'a acestui scopu duplu, pentru-că prezentandu-ne oplu probe literare din cei mai buni autori romani, — încât pentru aplicarea teoriilor Stilisticeii, — profesorulu respectivu usioru va poté alege acele bucăti, cari se distinghu nu numai in privinti'a cuprinsului, ci mai alesu prin form'a, stilulu lor. Atari vor fi cu deosebire cele scóse din C. Negruzzi, N. Balcescu, Alecs. Odobescu, I. Creanga, I. Slaviciu, Dela Vrancea etc. — Autorii, despre cari tractéza Crestomati'a, și cari forméza frumseti'a literaturii nóstre, sunt: Metropol. Veniaminu Costache, G. Asachi, G. Lazaru, Eliade Radulescu, C. Negruzzi, C. Negri, M. Cogalniceanu, Ar. Florianu, Aug. Tr. Laurianu, T. Cipariu, I. Maiorescu, Nic. Balcescu, C. Boliacu, D. Bolintineanu, V. Alecsandri, Al. Odobescu, B. P. Hasdeu, Al. Lambrioru, P. Ispirescu, I. Crénga, T. Maiorescu, M. Eminescu, N. Gane V. Cont'a, G. Baritiu, I. Ghic'a, Aurelianu, V. A. Urechia, Melchisedecu, I. Negruzzi, Papiu Ilarianu, A. D. Xenopolu, Gr. Tocilescu, D. Sturdz'a, I. Slaviciu, G. D. Teodorescu, S. Fl. Marianu, I. Gherea, Dela Vrancea (Barbu Stefanescu), N. Filimonu.

Modelele alese din autorii sus amintiti sunt fórté corespundietóre și instructive: sunt adeverate margaritarie literare.

Scurt'a, dar meduvós'a caracteristica a desvoltării literaturii nóstre in secl. presentu, pusa in fruntea cartii, precum și schitiile biografice-literare, ce precedu bucătiele luate din respectivii autori, inaltia fórté valórea scrierii.

Nu scimu inse, că ceteris ommis, cum de a trecut cu vederea autorulu pre unu Aronu Pumnulu, acestu redescaptoriu alu Bucovineniloru? Pumnulu trebuí lúatu in considerare daca nu si atât pentru meritulu literaru alu scrieriloru sale, cât mai multu pentru celu culturalu-nationalu. — Si acést'a cu atât mai virtosu, căci autorulu insusi dice in prefatia, că a amintitu și pre unii

barbati, cari de si n'au scrisu tocmai multu, dar s'au distinsu prin patriotismulu, activitatea și caracterulu lor, și au contribuitu multu la educatiunea nóstra nationala.

Încât privesece periodulu apretiatu, credemu, că erá mai corectu a începe cu putienu mai de nainte, cam de pre la 1780; — si acést'a din urmatórele motive:

Dupa o amortiela și intunecime spirituala mai îndelungata pre la sfirsitul seclului trecut aparú 3 barbati luminati: Clainu, Sincai și P. Maioru, — ér pre urm'a lor altii, — cari prin 2 factori poternici: prin limba și istoria contibuescu in modu esentialu la redescaptarea conationaliloru lor. Ei au aprinsu foculu stinsu alu nationalismului; pasirea lor forméza unu punctu marcantu in literatur'a nóstra; de aci se începe epoca noua: epoc'a redescaptării Romaniloru și a renascerei literaturii nationale. Influssi'a lor a fost salutara și binefacetóre nu numai pentru Romanii de dincoái, ci și pentru cei de dincolo de Carpati. — Deci pentru-că scolárii și preste tot cetitorii se védia mai bine fasele desvoltarii literaturii nóstre mai nóue, erá consultu a începe chiar dela acei lucréferi.

Ce se tiene de stilu, cartea nu e tocmai scutita de erori gramaticale și stilistice, ceea-ce e mare eróre la o carte didactica menita tocmai pentru aplicarea teoriilor Stilisticeii. Astfeliu autorulu gresiesce in mai multe locuri la folosirea pron. relativu: care d. e. p. 27: „A scrie o limba, că a lui Negruzzi e unu mare merit, pe cari 'lu recunósce și Alecsandri“ (in locu de: pre care); — ér putienu mai la vale tocmai contrariulu: asupra slavonismelor, pre care le-a primitu poporulu etc. (in locu de: pre cari). — Séu usulu pron. demonstr. pag. 231: „Scrisorile ne dau o proba de memori'a imensa a scrietoriului a cest'a“ (in locu de: acestui'a) Pag. 154: „Astfeliu elu aduná unu materialu imensu și nou pentru istoriografi'a romana, pentru care tot elu începú a utilizá și archivele statului cu documentele ei“ (in locu de: loru) Pag. 92: „In esilu visitá elu pre Motii, cari facusera revolutiunea din Ardélú; ér de aci mersese in Franci'a.“ (in locu de: merse); — ceea-ce e in contr'a consecutiunei timpuriloru.

Inca unu singuru citatu de acésta natura: „Alaturu cu ei erau și altii mai mici, dar sirguitori, că Negri, Sionu, Boliacu etc., și in afara de Romani'a de adi, in Ardélulu, in care scrisesera istoricii: Maioru, Clainu și Sincai și cari produsese in urm'a acestor'a pre Maiorescu, Laurianu, Cipariu și pre Florianu, lucrulu mergea la începutu mai slabu, dar cu Muresianu începuse mai inspiratu!“

Forme duple, cá: scóle și scoli, esiliu și esilu, continuitoriu și continuatoriu. Ortografi'a e cea academica, dar fara u finalu.

Manualulu, pre langa tóte scaderile sale, — cari inse la o noua editiune sperámu, că vor fi delaturate, — va suplíní o lacuna de multu simtita in literatur'a nóstra didactica.

Acésta Crestomatia este întocmita mai alesu pentru a satisface necesitătilor scólei; dar materialulu celu bogatu și interesantu o face recomandabila chiar și pentru

acei'a, cari n'au avutu ocașiune a se ocupá mai de aprópe cu literatur'a romana; — precum si in genere pentru toti acei'a, cari se intereséza de desvoltarea literaturii nóstre nationale. — Pretiulu e 3 lei 50 bani.

I. Petranu.

Nr. 33/1891.

Convocare.

In conformitate cu dispositiunile existente, convocámu prin acést'a la adunarea generala a reuniunii districtuali pre toti fratii invetiatori din inspectoratele venerabilului consistoriu aradanu, ce se afla in drépt'a Muresiului. Adunarea generala se va tiené la Aradu *Joi* si *Vineri* dupa santele Pasci dela órele 9—12 a. m. si 3—6 d. amédi in sal'a seminariului diecesanu, de dupa cum se va aretá in program'a staverinda.

Din siedinti'a biuroului tienuta in opidulu Nadlacu, la 1/13. Aprilie a. c.

Arad, 7/19. Aprilie 1891.

Teodoru Ceontea, m. p.
presiedinte.

Nicolau Stefu, m. p.
secretariu I.

D I V E R S E.

* *Deputati mireni pentru sinodulu eparhialu aradanu* s'au alesu in cercurile apartienetórie la jurisdiciunea consistoriului eparhialu din Aradu urmatorii dni si anume: in cerculu Aradului: Ioanu Popoviciu Desseanu, avocat in Aradu si Vasiliu Paguba, jude la trib. reg. in Aradu; in cerculu Siriei: Aureliu Suciú, adv. in Aradu si Dr. Iacob Hotaranu, adv. in Siri'a; in cerculu Chisineu: Mihaiu Veliciu, adv. in Chisineu si Teodor Ceontea, profesoru la semin. din Aradu; in cerculu Ienopolei: Georgiu Feieru, adv. in B.-Ineu si Dr. Georgiu Vuia, medicu in Aradu; in cerculu Buteniloru: Demetriu Bonciu, notariu publicu in Aradu si Dr. Constantin Groz'a, medicu in Gurahontiu; in cerculu Giulei: Vasiliu Puguba, jude la trib. reg. din Arad si Dr. Georgiu Plopu, adv. in Aradu; in cerculu Halmagiului: Dr. Lazar Petco, adv. in Aradu si Petru Truti'a, adv. in Aradu; in cerculu Timisiorii: Paul Rotariu, adv. in Timisiór'a si Emanoil Ungureanu, adv. in Timisiór'a; in cerculu Lipovei: Dr. Alecsandru Mocsonyi de Foen, proprietariu mare in Capolnasiu si Dr. Ioanu Suciú, adv. in Aradu; in cerculu Chiseteu: Dr. Iosifu Galu, membru al casei magnatiloru si Dr. Georgiu Dobrin, adv. in Lugosiu; in cerculu B.-Comlosiului: Ioanu Suciú, notariu comunalu in B.-Comlosiu si Iuliu Vui'a, invetiatoriu in B.-Comlosiu; in cerculu Vingii: Vincentiu Babesiu, membru academiiei romane si Georgiu Lazaru, adv. in Ving'a; in cerculu Birchisiului: Dr. Eu-

geniu Mocsonyi de Foen, proprietariu mare in Capolnasiu si Dr. Liviu Marcu, cand. de avocat in Lugosiu.

Deputati pentru sinodulu eparhialu aradanu s'au alesu in cercurile apartienetórie la jurisdiciunea consistoriului din Oradea-mare urmatorii domni si anume: In cerculu Oradea-mare: dep. preot. M. S'a Dlu Ieroteu Belesiu, vicariu eppescu in Oradea-mare mireni: Nicolau Zigre secret. consist. si avocat in Lugosiu. In cerculu Pestesiu; dep. preot.: Teodoru Filipu protopresbiteru, dep. mireni: Ionu Papp prototariu comitatensu in Oradea-mare si Alecsandru Filipu notariu cercualu in Lugasiulu de josu. In cerculu Tinca: dep. preot. Iosifu Vessa protopresbiteru dep. mireni: Teodoru Lazaru avocat in Beiusiu. In cerculu Vascoi, dep. preot. Vasiliu Papp protopresbiter, dep. mireni: Dr. Georgiu Popa, asesoru referinte consistorialu in Aradu si Dr. Nicolau Oncu avocat in Aradu.

* *Adunarea constituanta* a reuniunii districtuale a invetiatorilor de pe teritoriulu consistoriului din Oradea-mare este conchemata prin Venerabilulu Consistoriu din Oradea-mare pe Mercuri dupa S-tele Pasci adeca pe 24 Aprile (6 Maiu) a. c. diminéti'a la 9 óre in localitatea scólei confessionale romane gr. or. din Oradea-mare. Cu conducerea adunarii constituante este incredintiatu din partea Venerabilului Consistoriu parintele protopresbiteru alu Oradii-mari Tom'a Pacala.

* *Doctoru in sant'a teologia.* Dnulu *Petru Barbu*, din Lugosiu, fiulu lui Lazar Barbu, a fost promovatu de doctoru in teologia la Universitatea din Cernautiu in 4. Aprilie 1891. — Multi romani si toti Banatienii chiar si Ilustritatea S'a Dlu generalu Teodoru Seracinu, cu Ilustr'a familia, a onoratu cu presentia loru actulu promovárei.

* *Daru pre seam'a bisericeii.* Parintele Iosifu Daliciu, parochu in Capolnasiu si presiedintele comitetului parochialu a donatu pre seam'a santei bisericeii din Capolnasiu unu frumosu ornatu preotiescu si o evanghelia legata in catifea si cu ornamente de argintu masiv. Pentru acestu pretiosu daru comitetulu parochialu din Capolnasiu esprima si pre acésta cale profund'a s'a multiemita domnului Daruitoriu. — Capolnasiu, in 5. Aprilie 1891. — In numele comitetului parochialu: Nicolau Barbusiu, notariu.

* *Necrologu.* Viéti'a este celu mai scumpu odoru din lume, de aceea nu se póte se nu ne intristám atunci, când unu frate alu nostru in flórea vietii sale pierde acestu odor. Confratele nostru Emeric Di-

mitrescu, preotu-capelanu in Seceani, dupa unu morbu greu si indelungatu a incetatu din vietia in 4/16 Apriliu a. c. in alu 26 anu alu etatii, alu 5-lea a fericitei sale casatorii si in alu 4 anu alu preotiei. La inmormentarea sevirsita in 6/18 l. c. a pontificatu parintele Ioanu Groza din Firegheaz, cu asistinti'a aloru patru preoti. Cuventarea funebrala a tienut'o confratele colegu Iosifu Gradinariu. Pre repausatulu i-lu deplang: adencu intristat'a sotia Veturia'nasc. Damsia, neconsolabil'a mama Anastasi'a pre uniculu ei fiu si sprijinu la adencele betranetie, socrii: Ioanu Damsia paroch si asesoru consist. cu sotia Elen'a, cumnatii: Dimitrie Iovitia ingineru in Romani'a cu sotia Fabi'a nascuta Damsia, Dimitrie Chiriti'a preotu in Bucovetiu cu sotia Ecaterin'a nasc. Damsia, o multime de nemuri si amici. Eterna se fie memori'a si amintirea lui!

* **Pentru ajutorarea nenorocitoru din Iosasielu**, prin colect'a dlui Gregorie Mladinu, au contribuitu urmatorii: Epitropi'a parochiala din Curticiu 2 fl. Epitropi'a scolara din Curticiu, dnii: Grigorie Mladinu parochu, Teodoru Pinteru parochu, Ilie Ursu, Davidu Ursu, George Morariu, Ilie Donu si Nicolae Ursu câte 1 fl. Florianu Ciora inv., Corneliu Mladinu, Nicolae Morariu, Teodoru Morariu, Gligoru Morariu, George Bulboca, ved. Ioana Fauru, Ioanu Marasia si Petru Bulboca câte 50 cr. Dumitru Munteanu, Vasile Bulboca, Dumitru Ursu, Teodoru Ciupuliga câte 40 cr. Petru Chirilasiu 30 cr. Ilie Bulboca si Silvi'a Ciupuliga câte 25 cr. Petru Silovanu, Teodoru Tauceanu, Ignatiu Anghia, Petru Cinteauu, Georgiu Anghia, Ignatiu Ursu, Georgiu Jivanu, Stefanu Bata-neantiu, Irimie Bataneantiu, Ioanu Munteanu, Schauer Sándor, Nicolae Ciupuliga, Donu Ilie, Palko Demeter, Ioanu Ciupuliga, Petru Darabuti, Iosifu Donu Givanu, Ioanu Cintianu, Georgie Ursu, Maximu Suci, Ioanu Ciupuliga, Iosifu Cintianu, Petru Rapasiu si Filipu Mocutia câte 20 cr. Petru Mladinu, Gavriilu Plopu, Iustinu Donu, Lazaru Donu, Georgiu Ardeleanu, Ilie Motiu, Nicolae Orzu, Petru Rapasiu, Mari'a Cominitia, Onuti Vinarsari si Ilie Motiu câte 10 cr. Ioanu Chirilasiu 6 cr. Toti din Curticiu. Sum'a totala 22 fl. 96 cr. — In numele scopului umanitaru si in numele nenorocitoru esprimamu tuturor contribuitoriloru cea mai caldúrsa multiamita. — Notám in fine, ca sum'a de 22 fl. 96 cr. am trimes'o prin posta dlu Georgiu Costin'a parochu in Iosasielu spre distribuire intre cei nenorociti.

* **Dare de sama si multiamita publica.** In 24. Februarie a. c. tinerimea romana din Halmagiu, a arangiatu o petrecere in favorulu bisericii din locu, pentru procurarea unui rindu de ornate diaconesci, la care petrecere s'a jocalu si jocurile nationale „Caluseriul“ si „Batuta“, de 9 tineri romani, inbracati in costum nationalu.

Cu ocasiunea acelei petreceri au incursu preste tot 139 fl. 90 cr. din care suma detragandu-se spelese de 70 fl. 17 cr. resulta unu venitu curatu de 69 fl. 73 cr.

Cu suprasolviri au contribuitu urmatorii dni: Hacher-Lövinger arindatori 5 fl., Ioan Groz'a, prot., Vasiliu Damianu prot. in Brad, Frits Lajos jude reg., Sweiger Iosifu proprietariu, Nicolau Gavriila primariu, N. Cracioni not., Hanzeros A. apotecariu câte 2 fl., G. Vusdea preotu, Menyhárdt István câte 1 fl. 60 cr., N. Popescu preotu 1 fl. 20 cr., Const. Costin professoru, in Bradu, Kaiser, Batory, Iov Feieru preotu, I. Vusdea preotu, N. Tamasiu

preotu, Dr. S. Moldovanu adv. Baia de Crisiu, P. Miclutia preotu, Stefanu Ionescu not., An'a Toda, N. Costina inv., I. Petrisior preotu, Hungert István faur, N. Delvu preotu, Drahs, T. Mihalovicu curatoriu, T. Mátiu econom, P. Magieru inv., S. Crainicu. N. Ille, I. Markovits, Stefanu Albu profesor in Brad, câte 1 fl., Pavel Oprisia profesor in Brad, G. Parau profesor in Brad, Horatiu Germanu in Brad, S. Ciorogariu preotu, Alex. Ciunganu economu, Al. Popescu inv. Zubor Ádám not., Schenk K. câte 50 cr. N. N. in Brad 40 cr. V. Ciunganu econom 10 cr. — Ér urmatorii P. T. D. prelanga tacsu intrarii au mai contribuitu cu suprasolviri, precum: Lovich Gyula pretore, Laurentie Juga preotu, Aurelu Leuca negutiatoru. Steeger not. câte 1 fl., Paris Gábor protopretore, Nicolau Robu notariu, G. Ionescu adj. not., Horváth, Andreiu Puticiu not., G. Imperat proprietariu Brad, S. Moldovanu negutiatoru, Dr. Veiss medic, Zöldy esecutor, Scheer, I. Bárh câte 40 cr, si S. Fridman negutiatoru 20 cr

Primésca Onoratulu publicu participatoriu, precum si celu contributoriu cu suprasolviri, cea mai sincera multiamita din partea comitetului arangiatoriu. Halmagiu in Martie 1891. Enea A. Joidea, presedintele comitetului arangiatoru. Ioanu Leuca, secretariu. Adam Dragosiu, cassariu.

* **Pentru eternisarea memoriei lui Antoniu Mocsonyi de Foen** in lun'a lui Decemvrie 1890. s'a constituitu in Timisiór'a unu comitetu executivu cu scopulu, cá priu colecte a infintiá o fundatiune sub numele „Antoniu Mocsonyi de Foen“ — din a carei venite sè se creeze stipendii pentru tinerimea romana pe carier'a de meserii si industrie.

La infintiarea acestei fundatiuni au incurs pana acum urmatórele contribuiri:

List'a Nr. 14. Colectantu dlu Dr. Méhes medic in Oravitia, au contribuitu: Dr. Méhes s du'a An'a Mangiua câte 2 fl. la olalta 4 fl.

List'a Nr. 17. Colectantu dlu Dr. Aurel Novac avocat in Biserica-Alba, au contribuitu: Ioanu Rosiu avocat, Andrei Boboroni comerciantu, Dr. Aurel Novac avocat si Ignatie Popovici meseriasiu in Biserica-Alba câte 2 fl., Zamfir Rozescu candidatu de notariu publicu, Demetriu Balanescu comerciant, Constantin Paleu meseriasiu, Ion Ogrin meseriasiu, David Rugan proprietariu, Andrei Patesan meseriasiu, Marcu Martinovicu oficiantu, Vasa Lepeda meseriasiu, Vasile Bercian meseriasiu, Stefan Mioc meseriasiu si Iuon Perian meseriasiu in Biserica-Alba si Georgiu Ciuciu comerciant in Marcovetiu, câte 1 fl. la olalta 20 floreni.

List'a Nr. 21. Colectantu dlu Dr. Nestor Oprean avocat in San-Micleusiulu-mare, au contribuitu: Emil'a Oprean 3 fl., Dr. Nestor Oprean 2 fl., Stefan Oprean paroch in Nereu, Stefan Oprean capelan in Valcani, Aurel Oprean notariu comunalu in Iesofa, Ioan Tripa notariu comunalu in Igrisiu, Ioan Cotosman, Vasile Marian, Ioan Ioanovicu si Todor Craciu meseriasiu in San-Micleusiulu-mare si Grigoriu Vintianu casariu comunalu câte 1 fl.,

Ioan Popescu si Rista Funariu meseriasi in San-Micleu-siulu-mare, câte 50 cr. la olalta 15 fl.

List'a Nr. 22. Colectantu dlu Ioan Budintian avocat in Bogisia-montana, au contribuitu: Ioan Budintian 5 fl., Dr. Aurel Oprean avocat si Ioan Marcu docinte in Bogisia-montana câte 1 fl., la olalta 8 fl.

Pe list'a Nr. 24 au contribuitu dlu Ilie Traila avocat in Oravitia 10 fl.

List'a Nr. 33. Colectantu dlu Nicolau Zigrea avocat in Oradea-mare, au contribuitu: Ieroteiu Belesiu vicariu episcopescu 5 fl., Nicolau Zigrea si protopopulu Tom'a Pacala câte 3 fl., Ioan Papp 2 fl., Teodor Filip, Ioan Gentiu, Ioanu Groza referentu consistorialu si Ilie Moga câte 1 fl., Eutimiu Blaga si Mihai Vaida câte 50 cr. la olalta 18 fl.

List'a Nr. 42. Colectant dlu Rubin Patitia avocat in Alba-Iulia, au contribuitu: capitanulu Visoina 5 fl., Rubin Patitia, Ioan Muntean avocat, Alexandru Tordosian protopopu, majorulu Lupu, capitaniu Onciu, Iumanca, Bogdan, locotenentulu Flesieriu, sublocotenentii Ciugudeanu, Baiasiu si Cosgaria, Petru Cirlea comerciant, si George Lascu economu, câte 1 florenu la olalta 18 floreni. —

List'a Nr. 46. Colectantu dlu Ilie Curescu in Caransebesiu, au contribuitu: Ilie Curescu 3 fl 50 cr., Ilie Braila, Iosif Ionescu din Lapusnicel, Ioan Ionasiu si Ion Lintiu câte 2 fl., Otto Popoviciu, Alexandru Balalissa, Paul Iovescu, Aurel Mariu, Toma Martinov, Ioan Topal, Grigorie Vadrariu, Ioan Popoviciu, Patriciu Dragalina, Iuliu Musta din Glinboca, Andrei Ghidiu protopopu, Ilie Mada, Ion Harambassa, Ioan Mihai, Aureliu Nediciu, George Stanu si Marcu Ivan câte 1 fl., George Popoviciu si Vasilie Segercian câte 1 fl. 50 cr, Paul Dimitrieviciu 50 cr., la olalta 32 fl.

List'a Nr. 47. Colectantu dlu George Micleu preotu in Secusigiu, au contribuitu: George Micleu, Constantin Isfan, Damascin Margineantiu si Siandor Weisz câte 1 fl., Simon Weisz, Damian Sebesian câte 50 cr., la olalta 5 fl.

List'a Nr. 49. colectantu dlu Dimitrie Iovitia ingeneru in Buzeu, au contribuitu: Dimitrie Iovitia 13 franci si N. Neamtiu 10 franci, la olalta 25 franci trimesu 10 fl. v. a.

List'a Nr. 51. Colectantu dlu Toma Galetariu proprietariu in Cela, au contribuitu: Toma Galetariu 20 fl., Michael Scheibling comerciantu in Cela 10 fl., Alexandru Ciugudeanu proprietariu in Cela 5 fl., Demetriu Carabasiu notariu in Batta, Ambrosiu Jurma preotu in Batta si I. Milosiu proprietariu in Batta câte 2 fl., Terentiu Petroviciu preotu in Cela, Demetriu Munteanu meseriasiu in Cela si Virgil Tomiciu câte 1 fl., Stefan Carabasiu invetiatoriu in Cela, Ioanichie Nestor invetiatoriu in Batta, Aureliu Roxin, Laurentiu Barzu si Filip Dumitru câte 50 cr., la olalta 46 fl. 50 cr.

List'a Nr. 59. Colectantu dlu Gavril Selegianu parochu in Checica-romana, au contribuitu: Gavrilu Selegianu 2 fl., Lucretia Selegianu, Iulia Prohab, Ladislau

Szerelmi si Iohan Waurich câte 1 fl., Dionisiu Barbulescu 50 cr., Iancu Itineantiu, Avram Popi, Andrei Aradean, Iancu Buni, si George Aradean câte 20 cr, Iova Aradean 10 cr., la olalta 7 fl. 60 cr.

Totala suma de bani cuprinsa in listele sus insirate face 377 fl 10 cr., este depusa spre fructificare la institutul de creditu si economii Timisiana pe libelulu Nr. 596. — Pentru cumitetulu executivu: E manu il U n g u r i a n u.

Concursu.

Conformu decisiunei Venerabilului Consistoriu gr. or. oradanu de dto 18. februarie Nr. 138. a. c. se escrie concursu pentru indeplinirea parochiei de III. clasa **Cabesci**, din protopresbiteratulu Beiusiului, cu terminu de alegere pe Dumineca **12 24. Maiu a. c.**

Recursele ajustate conformu presciseloru stat. org. si adresate Comitetalui parochialu din Cabesci se se trimita subsemnatului protopresbiteru pana la 10/22 Maiu in Robogani.

Avendu recurenti si doritori de a ocupá acésta parochie a se presentá la s. biserica pana la diu'a alegerii spre a-si aretá desteritatea in cele bisericesci.

Datu in siedinti'a comitetului parochialu gr. or. din comun'a Cabesci, tienuta la 24. Martie v. 1891.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **ELI'A MOG'A**, m. p. protopresbiteru.

Pentru deplinirea definitiva a parochiei de clas'a I. din comun'a **Cenadulu-Sêrbescu**, comitatulu Torontalului, protopresviteralu B.-Comlosiului devenita vacanta, prin inctetarea din viétia a preotului de pia memoria Eli'a Telescu, — se escrie concursu cu terminu de **30 de zile dela prim'a publicare** in organulu oficiosu „Biseric'a si Scol'a.“

Emolumintele sunt: un'a sesiune de pamentu aratoriu cl. II-a cu venitu curatu de 550 fl.

Birulu usuatu in acést'a comuna, computandu-se in bani 150 fl.

Stolele usuate dela functiunile obveninde 100 fl. v. a. — Venitulu totalu: 800 fl.

Dela recurenti se recere, cá recoursele lor — instruate cu atestatu de 8 clase si maturitate, cu testimoniu de cualificatiune pentru parochiile de clas'a prima, — si adresate comitetului parochialu din Cenadulu-Sêrbescu, se-le trimita Préonoratului Domnu Paul Miulescu, protopresviteru in N.-Komlós, pana cu 8 zile nainte de alegere, avënd competentii a-se presentá in St'a biserica din Cenadulu-Sêrbescu, spre a-si aretá desteritatea in oratori'a bis. si cantarile ritualu.

Se obsérva inse, cá veduvei si orfaniloru remasi li compete $\frac{1}{2}$ din tot venitululu parochialu, pe unu anu intregu, computându dela diu'a mortii defunctului preotu, conform §-lui 8 din regulamentu.

Dat din siedinti'a comitetului parochialu, din Cenadulu-Sêrbescu, tienuta la 10. Martiu st. v. 1891.

Lazar Nicolasiu, m. p.
presiedinte.

Georgiu Minisianu, m. p.
inv. cá not. alu comit. par.

In contielegere cu mine: **PAUL MIULESCU**, m. p. protopresviteru.